

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. P., advokátom so sídlom v B., proti žalovaným **1/ O.**, **2/ K.**, obom bývajúcim v B. a obom zastúpeným JUDr. B., advokátom so sídlom v B., **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14 C 102/2007, na dovolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. januára 2009 sp. zn. 15 Co 270/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 152,46 € na účet JUDr. P., advokáta so sídlom v B., vedený vo V., a.s., P. pod číslom X..

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal určenia, že v podiele $\frac{1}{2}$ je spoluvlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území R., ktoré sú v katastri nehnuteľností zapísané na liste vlastníctva č. X., a to garáže súpisného čísla X. postavenej na parcele č. X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m² a pozemku parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m² (ďalej len „nehnuteľnosti“).

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo 14. októbra 2008 č.k. 14 C 102/2007-163 žalobu v celom rozsahu zamietol. Účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa 641,60 Sk titulom svedočného. Pri rozhodovaní vychádzal z toho, že súčasťou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho bývalej manželky B., ktoré bolo vyporiadané zmlouou právoplatným 11. novembra 2003, bola aj spoločná pohľadávka za nehnuteľnosti voči predávajúcej H., a to z toho dôvodu, že v čase vyporiadania nemali účastníci k dispozícii list vlastníctva ohľadne nehnuteľností. Túto pohľadávku nadobudla bývalá manželka B., ktorá tak získala podklad pre vydanie osvedčenia o vydržaní vlastníctva predmetných nehnuteľností. Nehnuteľnosti boli v držbe bývalých manželov F. od roku 1992 v dobromyselnom presvedčení, že sú ich bezpodielovými spoluvlastníkmi titulom kúpy od H.. Keď potom B. ako vlastníčka predmetných nehnuteľností tieto predala žalovaným 1/, 2/ na základe kúpnej zmluvy z 3. júna 2004, jej postup považoval za súladný so zákonom.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 28. januára 2009 sp. zn. 15 Co 270/2008 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že určil, že žalobca je v podiele $\frac{1}{2}$ spoluvlastníkom nehnuteľností v katastrálnom území R., ktoré sú v katastri nehnuteľností zapísané na liste vlastníctva č. X., a to garáže súpisného čísla X. postavenej na parcele č. X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m² a pozemku parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoría vo výmere X. m². Žalobcovi nepriznal náhradu trov konania a žalovaných 1/, 2/ zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet súdu prvého stupňa 21,29 € (641,60 Sk) titulom trov preddavkovaných štátom (svedočné). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva (ako to zistil aj súd prvého stupňa), že žalobca s B. počas manželstva (manželstvo bolo uzavreté 24. novembra 1979) spoločne nadobudli predmetné nehnuteľnosti, a to na základe kúpnej zmluvy uzavretej žalobcom 18. decembra 1993 s predávajúcou H.. Návrh na vklad vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam bol na kataster podaný 10. mája 1993 a Katastrálny úrad v Banskej Bystrici – Správa katastra Banská Bystrica rozhodnutím z 10. mája 1993 pod číslom V. povolila vklad. Dňa 24. mája 2004 bola na liste vlastníctva zapísaná ako výlučne vlastníčka nehnuteľností B.. Odvolací súd však nepovažoval za správny právny záver súdu prvého stupňa, podľa ktorého, ak účastníci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) nemali k dispozícii list vlastníctva ohľadne nehnuteľností, predmetom vyporiadania mohla byť len spoločná pohľadávka voči predávajúcej H.. Odvolací súd mal za to, že vzhľadom na konštitutívne účinky rozhodnutia správy katastra o povolení vkladu prevodnej zmluvy na žalobcu, ktoré nastali 10. mája 1993, ako i na to, že medzi

manželmi F. nebolo sporné, že predmetné nehnuteľnosti tvoria ich spoločný majetok, v dohode o vyporiadaní BSM mali byť nehnuteľnosti vyporiadané. V konaní o vyporiadanie BSM vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 17 C 299/1998 obaja manželia F. zhodne tvrdili, že nehnuteľnosti sú majetkovo neusporiadané, a preto žiadali do vyporiadania zahrnúť len pohľadávku. Aj z formulácie uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica z 21. októbra 2003 č.k. 17 C 299/1998-281, ktorým bol schválený zmierny o vyporiadaní BSM vyplýva, že predmetom vyporiadania okrem iných vecí a hodnôt bola len pohľadávka v hodnote 100 000 Sk. Z toho dôvodu záver okresného súdu, že predmetom vyporiadania BSM neboli predmetné nehnuteľnosti, ale len pohľadávka v súvislosti s týmito nehnuteľnosťami, považoval za správny. Vzhľadom k tomu, že sporné nehnuteľnosti neboli predmetom vyporiadania BSM vyššie uvedeným súdnym zmiernom, odvolací súd uzavrel, že sa na daný prípad uplatní právna domnienka v zmysle § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, a na jej základe predmetné nehnuteľnosti patria do podielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho bývalej manželky B.. Odvolací súd taktiež nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, keď po vyporiadaní spoločnej pohľadávky manželov F. považoval procesný postup B. v súvislosti s podaním žiadosti o vydanie osvedčenia o vydržaní nehnuteľností, za súladný so zákonom. Podľa odvolacieho súdu v danom prípade neboli splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníctva nehnuteľností vydržaním v prospech B. podľa § 134 Občianskeho zákonníka. Nebola totiž u nej splnená podmienka oprávnenej držby a navyiac aj po zániku BSM až do jeho vyporiadania bol každý z manželov vlastníkom celej spoločnej veci, pričom bol obmedzený rovnakým vlastníckym právom druhého z manželov. Bolo preto vylúčené, aby vec patriacu do BSM počas doby od jeho zániku do jeho vyporiadania vydržal pre seba jeden z manželov. Preto B. nemohla nadobudnúť výlučné vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam vydržaním. Ak za tohto stavu B. kúpnu zmluvou z 3. júna 2004 previedla na žalovaných 1/, 2/ sporné nehnuteľnosti v celosti, previedla na kupujúcich viac práv, než sama v tom čase mala. Porušenie tejto zásady má ten dôsledok, že uvedená kúpna zmluva je v časti prevodu spoluvlastníckeho podielu v 1/2 (ktorý patril žalobcovi) neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka a žalobcom podaná žaloba je dôvodná. Preto s poukazom na § 220 O.s.p. zmenil rozsudok prvostupňového súdu a žalobe o určenie spoluvlastníctva vyhovel. Výrok o trovách konania odvolací súd odôvodnil § 150 O.s.p., žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, keď dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na to, že žalobca sám má v značnej miere podiel na vzniku tohto sporu, keď napriek doručeniu kúpnej zmluvy uzavretej s H. spolu s rozhodnutím o povolení vkladu, v konaní o vyporiadanie BSM tvrdil, že ide o neusporiadané nehnuteľnosti, a keďže žalovaní 1/, 2/ boli pri uzatváraní kúpnej zmluvy s B.

v dobrej viere, že nehnuteľnosti kupujú od skutočnej vlastníčky, bol toho názoru, že by nebolo spravodlivé, aby žalovaní hradili žalobcovi trovy konania.

Rozsudok odvolacieho súdu napadli dovolaním žalovaní 1/, 2/. Napadnuté rozhodnutie žiadali zmeniť a potvrdiť rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo 14. októbra 2008 č.k. 14 C 102/2007-163. Namietali, že odvolací súd nesprávne vec po právnej stránke posúdil, keď rozhodol v rozpore so skutočným stavom veci, nakoľko súdnym zmerom bol vyporiadaný majetok patriaci do BSM bývalých manželov F., vrátane sporných nehnuteľností. Na vyporiadaní hodnoty nehnuteľností sa manželia dohodli z dôvodu, že v čase schvaľovania zmiern súdom neboli nehnuteľnosti majetkovo vysporiadané. Záver odvolacieho súdu, že ½ nehnuteľností patrí do vlastníctva žalobcu, ktorý mal nadobudnúť vlastnícke právo podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka v dôsledku nevyporiadania v rámci BSM nepovažovali za správny. Podľa nich takýto záver môže mať dôsledky len voči bývalým manželom ako účastníkom BSM a nemôže mať právne relevantný vplyv na postavenie tretích osôb, ktoré nadobudli vlastníctvo zákonom určeným spôsobom. Ďalej poukázali na to, že odvolací súd nezohľadnil ich námietku týkajúcu sa zhodnotenia nehnuteľností a priznal žalobcovi podiel v hodnote, o ktorý sa vôbec nepričinil.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne, a preto navrhol dovolanie žalovaných zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok

nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom však dovolací súd neposudzuje iba podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. O vadu takej povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolatelia žiadnu z týchto vád nenamietali a vada uvedenej povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná (§ 242 ods. 1 O.s.p.), je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej príčinou je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej. Ani vadu tejto povahy dovolatelia nenamietali a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Žalovaní 1/, 2/ vychádzajúc z obsahu ich dovolania namietajú, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu spisu je nesporné, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania a boli nadobudnuté na základe kúpnej zmluvy uzavretej 18. decembra 1992 medzi predávajúcou H. a kupujúcim I. (žalobcom), patrili do BSM žalobcu a jeho bývalej manželky B.; túto

skutočnosť bývalí manželia zhodne potvrdili. Vklad vlastníckeho práva na základe tejto kúpnej zmluvy v prospech žalobcu bol povolený rozhodnutím Správy katastra Banská Bystrica z 10. mája 1993 pod č. V., ktorá zmena sa však reálne na liste vlastníctva neobjavila; podľa Správy katastra Banská Bystrica sa tak stalo nedopatrením (viď čl. 150 spisu). Manželstvo žalobcu a B. bolo právoplatné rozvedené dňom 10. apríla 1998. V konaní o vyporiadanie BSM manželov F. vedeným pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 17 C 299/1998 bol uznesením z 21. októbra 2003 schválený súdny zmier, podľa ktorého okrem iných vecí a majetkových hodnôt, bola do výlučného vlastníctva B. prikázaná „pohľadávka – garáž súp. č. X. postavená na parcele KN X. o výmere X. m² – zastavaná plocha, zapísaná na LV č. X. k.ú. R. – majetkovo-právne neusporiadaná, v hodnote 100.000,- Sk.“ Následne 25. apríla 2004 pod číslom P. bolo Správou katastra Banská Bystrica do katastra nehnuteľností zapísané osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam zo 17. mája 2004 v prospech B. vyhotovené notárkou Mgr. Z. pod číslom N.. B. následne sporné nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy z 3. júna 2004 previedla na žalovaných 1/, 2/; Správa katastra Banská Bystrica vklad vlastníckeho práva na základe tejto kúpnej zmluvy v prospech žalovaných 1/, 2/ povolila rozhodnutím zo 7. júla 2004 pod číslom V..

V danom prípade bolo rozhodujúcim posúdiť otázku, či nehnuteľnosti, ku ktorým žiada žalobca určiť, že je spoluvlastníkom ideálnej $\frac{1}{2}$ nehnuteľností, boli predmetom vyporiadania BSM medzi žalobcom a jeho bývalou manželkou B. v rámci schváleného súdneho zmieru uznesením Okresného súdu Banská Bystrica z 21. októbra 2003 č.k. 17 C 299/1998-281, právoplatným 10. novembra 2003. Dovolací súd pri posúdení tejto otázky dospel k záveru, že právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého sporné nehnuteľnosti neboli predmetom vyporiadania BSM uvedeným súdnym zmiernom, je správny. Aj podľa dovolacieho súdu z výrokovej časti uznesenia o schválení zmieru ani z jeho odôvodnenia nemožno vyvodit', že predmetom vyporiadania BSM boli aj sporné nehnuteľnosti; naopak z obsahu tohto uznesenia jednoznačne vyplýva, že predmetom vyporiadania BSM bola len pohľadávka 100 000 Sk v súvislosti so spornými nehnuteľnosťami. Tomuto záveru nasvedčuje aj následné konanie bývalej manželky žalobcu B. po schválení vyššie uvedeného súdneho zmieru, keď 17. mája 2004 požiadala o vydanie osvedčenia o vydržaní sporných nehnuteľností. Z tohto jej konania naopak možno usúdiť, že predmetné nehnuteľnosti neboli predmetom vyporiadania BSM; ak by tomu tak bolo, riešenie zvolené bývalou manželkou žalobcu B. pre dosiahnutie zmeny v osobe vlastníka v katastri nehnuteľností by nebolo potrebné. Navyše podmienky pre nadobudnutie vlastníctva sporných

nehnutelností vydržaním v prospech B. neboli v danom prípade splnené, a to z dôvodov, ktoré odvolací súd uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, s ktorými sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

Keďže sporné nehnuteľnosti neboli predmetom vyporiadania BSM žalobcu a jeho bývalej manželky B. vyššie uvedeným súdom schváleným zmierom, správne odvolací súd vychádzal z právnej domnienky uvedenej v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej sa žalobca a jeho bývalá manželka B. stali podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, a to každý z nich v rozsahu ideálnej polovice. Pokiaľ B. previedla nehnuteľnosti v celosti kúpnu zmluvou na žalovaných 1/, 2/, je táto zmluva čiastočne neplatná, nakoľko previedla na kupujúcich viac práv, než v čase uzavretia kúpnej zmluvy mala. Žalobca je naďalej spoluvlastníkom nehnuteľností v podiele $\frac{1}{2}$, a právom sa preto domáha ochrany práv spoluvlastníka voči osobám, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľnosti ako vlastníci aj jeho ideálnej polovice sporných nehnuteľností.

Pokiaľ dovolatelia v dovolaní poukazujú na čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a § 123 Občianskeho zákonníka v súvislosti s porušením ochrany ich vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, tieto ich námietky nepovažuje dovolací súd za dôvodné; rozhodnutie odvolacieho súdu je v súlade s princípom právnej istoty a ústavnej ochrany vlastníckeho práva. Tieto uvedené princípy si dovolatelia vykladajú zúžene, výlučne v ich prospech a potierajú ochranu vlastníckeho práva iného, ktorý toto právo mal už v čase nadobudnutia vlastníckeho práva k tej istej nehnuteľnosti z ich strany a ktoré bolo uvedeným prevodom porušené.

V súvislosti s ďalšími námietkami dovolateľov uvedenými v ich dovolaní, ktoré sa týkajú nesprávnosti postupu odvolacieho súdu, keď pri rozhodovaní nezohľadnil nimi vykonané zhodnotenie sporných nehnuteľností, dovolací súd tieto taktiež nepovažuje za opodstatnené. Otázkou náhrady žalovanými tvrdeného zhodnotenia nehnuteľností žalovaní neurobili predmetom tohto konania, a preto odvolací súd sa pri rozhodovaní nedopustil žiadneho pochybenia.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1/, 2/ podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovaným 1/, 2/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 3. apríla 2009 [§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Pri určení odmeny za tento úkon právnej služby vychádzal z tarifnej odmeny vyplývajúcej z § 10 ods. 1 vyhlášky a jej výšku určil podľa vyčíslenia žalobcom, ktorým bol viazaný. V zmysle tohto vyčíslenia odmena za 1 úkon právnej služby predstavuje 121,17 €. Odmena spolu s režijným paušálom 6,95 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky) činí celkom 152,46 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2010

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková